

Ach so

Column: Voor de klas

Columns - 17 april 2019 - Auteur: Iduna Paalman

Het Duitse 'ach so' zou zo veel meer gebruikt moeten worden. Oók in Nederland, vindt docente Duits en columniste Iduna Paalman.

“Ik heb toch maar andijvie gehaald, want de boerenkool was op.”

“Ach so.”

“Peter schijnt de neef van David te zijn, dáárom was hij ook op dat feestje.”

“Ach soooo.”

“Ik heb die zeventien likdoorns toch maar uit mijn voet gehaald voordat ik aan het Pieterpad begon.”

“Ach so...”

De Duitse woordenboekgigant Duden beschrijft het als een *Ausdruck des Verstehens*. De website Typisch Duits noemt het ‘een equivalent van “o, zit dat zo”’. Schrijver Ranga Yogeshwar heeft het over bijzondere momenten, *in denen uns etwas klar wird, in denen wir einen Zusammenhang erkennen oder ein Rätsel lösen*. Ze hebben natuurlijk allen gelijk. *Ach so* is een Duitse manier (overigens in sommige delen van Nederland ook gangbaar als *ach zo*) om uit te drukken dat je iets volgt, iets inziet, dat je het logisch vindt dat je likdoorns uit je voet haalt voordat je het Pieterpad gaat wandelen. Dat je de zaak begrepen hebt.

Maar *ach so* is meer. Of laat ik het anders stellen: *ach so* zou zo veel meer gebruikt moeten worden. Oók in Nederland, want het bij ons vaker gebruikte *aha* is natuurlijk zo suf als een bos uitgebloeide chrysanten. Vorig weekend bijvoorbeeld, wandelde ik met een vriend over het strand, en zakte ik met mijn blote voet weg in een stukje ijskoud drijfzand. Ik gilte “oei!” of “aah!” ofzo. Maar hoeveel beter was het geweest als ik “ach so!” had uitgeroepen? Het had iets verwijtends kunnen uitdrukken, naar dat drijfzand. Zo van: ja ja, en jij kondigt jezelf niet eens aan, jij ligt hier zomaar, met je onopvallende blubberigheid? Mooie boel!

Columnserie 'Voor de klas'

Docenten Duits zijn schaars. Met verschillende initiatieven wordt geprobeerd het vak aantrekkelijker te maken. Duitslandweb volgt beginnend docent Duits Iduna Paalman die over haar leservaringen schrijft.

Of laatst: een vriendin was boos want een jongen had haar niet terug geappt. Dagenlang had ze zitten wachten, en die gast bleek haar gewoon helemaal te zijn vergeten. Uiteindelijk stuurde ze hem een berichtje: als je geen interesse hebt kun je dat ook gewoon zeggen hoor. Maar hoeveel beter was het geweest als ze enkel "Ach so." had gestuurd? Dat was precies de juiste mengeling geweest van cynisme, kilte, intelligentie en humor, om die jongen in de war te brengen en hem tegelijkertijd effectief aan de kant te zetten.

Nog een voorbeeld: de hond van mijn oma had glas in zijn poot. Het was even schrikken geweest, met bloed en strompelen aan de lijn. Alles was goed gekomen, de dierenarts had het probleemloos verwijderd, maar, zei oma, "ik sta nog te beven." "Ik kan me je bezorgdheid en paniek helemaal voorstellen, oma," zei ik, in een poging troostend over te komen. Hoeveel beter was het geweest als ik gewoon had gezegd: "Ach so, oma. Ach so ach so ach so."? Ik had daarmee mijn empathisch vermogen aan haar getoond, en haar tegelijkertijd gerustgesteld. Zo van: het is goed, het is goed, het is goed.

Kortom: *ach so* wordt te weinig ingezet. Ach so is niet alleen maar een uitdrukking om oppervlakkig boerenkool-begrip mee te tonen. Ach so kan gebruikt worden bij woede, agressie, cynisme, geruststelling, blijdschap, relativering, (seksuele) opwinding, (seksuele) ontlading, voor mantra-doeleinden en als scheldwoord.

Schrijven jullie mee? Of denken jullie nu: beetje drammerige poging om dat rare Duits onze taal in te fietsen?

Ach so.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/31124/ach-so>